

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . 1 „ „
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 bárminté küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főlegdi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.
 alatt.)

Hirdetési díj:
 Negy huszados petit sorost 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű s többzori hirdetések alká-
 szint jutányos áron vétetnek fel. Helyg-
 díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 nyilatkozat 30 kr.

Nyitási költségek minden petit sor
 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatt.)

Kéziratok nem adódnak vissza.

Felhívás előfizetésre.

A »Debreczen« huszonhatodik évfolyamának harmadik negyedére, mely július hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását, valamint a hátralékos előfizetési díjak kiegyenlítését.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:
Egy évre 20 korona (10 frt.)
Fél évre 10 korona (5 frt.)
Negyedévre 5 korona (2 frt 50 kr.)
Egy hóra 2 korona (1 frt.)

Nataláni tévedések elkerülése végett kérjük a vidéki t. előfizetőket, hogy előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni: **A »Debreczen« kiadó-hivatalának, Debreczen.**

**A »DEBRECZEN«
 szerkesztősége és kiadóhivatala**

Harcz vagy béke?

Debreczen, jun. 25.

(K. B.) A klerikális főrendek vezére kijelentette, hogy habár a klerikális tábor a főrendházban is elvesztette a csatát, a harcot nem adják föl, hanem a küzdelmet folytatni fogják társadalmi uton tovább. Hogy minő fegyverekkel fog e harcz folyani, azt még nem tudjuk, de el lehetünk rá készülve, hogy a harcz ádáz lesz, mert hiszen a klerikalizmus nem válogatós a fegyverekben, a harangozástól és börtölestől kezdve fölhasznált már évezredek harcaiban minden fegyvert, egészen a máglyáig; ma sem fog tehát visszariadni semmiféle fegyvertől, hogy állítólagos vallási sérelmeit orvosolhassa.

A képviselőház valószínűleg hamarosan fog végezni a még hátralevő egyházi politikai javaslatokkal s bizonyos, hogy el is fogadja azokat. A főrendház azonban majd csak ősszel fogja ezeket tárgyalni. Addig a klerikalizmus kiheveri a most kapott sebeket s újult erővel fog sikra szállani. Ne reméljük tehát, hogy egyhamar béke lesz, sőt még most fog kezdődni az elkeseredett küzdelem.

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Szegény feje.

— Kilopott levelek hugom naplójából. —
 Írta: **Komjáthy Sándor.**

A nevelőben legjobb barátom volt Giza. De hogy én kiszorultam a falura, legfeljebb országos vásárokat alkalmával szoktam őt felkeresni. Így nem csoda, ha egész váratlanul lepett meg azzal az öröm-hírrrel, hogy ő menyasszony — és én leszek az egyik koszoruleány. Ebből, persze, még az is következett, hogy az esküvő előtti heteket én is nála töltöttem; segítve neki a kelénye összeállításában.

Mindjárt legelső nap sorra jartuk hát a boltokat. Epen egy kirakatot vettünk szemle alá, amint mellénk toppan egy remek férfi alak s egész otthonias bizalmasággal köszönti egyenesen Gizát.

Hanem ez a szeles teremtés csak kapja hamar a karomat s hirtelenében ugy ellődít az auzlától, majd a nyelvemet haragytam el ijedtemben.

— De hát az Isten szerelméért Giza, hisz épen te veled akart szóba állani ez a szegény fiatal ember!

— Már pedig épen én velem nem fog most ő kelme szót váltani.

— Haragszol talán rá?

— Sőt inkább szeretem.

— Nem értelek.

— Mert azt nem tudhatod kedvesem, hogy ez a gyönyörűség makvirág senki más, mint a — jegyesem.

— Így még jobban nem érthettek.

Az állami anyakönyvezést éppen úgy meg fogják támadni, mint magát a polgári házasságot. Az anyakönyvvezetést nem szivesen adják ki a papok kezükből, noha, különösen nemzetiségi vidékeken, fontos állami érdek kívánja azt, hogy az anyakönyvvezetés megbízható kezekben legyen. A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat sem igen fog a klerikalizmusnak tetszeni, mert hiszen ők szeretnék fentartani a klerikalizmusnak, mint államvallásnak jellegét, noha a modern állam nem lehet se katólikus, se protestáns, a magyar állam nem lehet egyéb, mint magyar állam, mely minden felekezetnek egyenlő jogokat biztosít. Ezt kívánja a testvériség, ezt kívánja a kereszténység szelleme.

Leghevesebb ellentállásra fog azonban találni a zsidó vallás recepcziója. Megint meg fog zendülni a régi dal a régi gyűlölségről. A polgári házasságot is azért ellenezték a klerikalizmus leginkább, mert ez lehetővé teszi a keresztények és zsidók közti házasságot. Egyik jeles főrend nyíltan ki is mondotta, hogy a polgári házasságnak a zsidók veszik legtöbb hasznát. Holott éppen ellenkezőleg áll a dolog. — A zsidóság ugyanis mindaddig, míg bele nem olvadhat a magyar társadalomba, míg külön kasztot képez: nagy hatalmasság; mihelyt azonban a polgári házasság által külön álló jellegét elveszti, mihelyt kezdetét veszi az összeolvadás: megszűnt hatalmasság lenni, — tehát antiszemita szempontból nem ellenzendő, sőt óhajtottó a polgári házasság. Hogy ezt az antiszemiták, kik a klerikalizmus táborában találhatók legnagyobb számmal, be nem látják, a feltett nem győzünk eleget csodálkozni.

A protestánsokra nézve — mint már többször kifejtettük — nem képez életszükségletet a polgári házasság; hiszen a protestáns egyházi törvények szerint könnyebben felbontható a szerencsétlen házasság, mintha polgári uton kötik az meg; merő ráfogás tehát az, hogy mi azért küzdünk a polgári házasság mellett, mert protestánsok vagyunk; hiszen ha szükkeblü felekezeti felfogás

És tényleg őt hagyhattad olyan udvariatlanul faképnél az imént?

— Hát mért nem tartotta magát ahoz, amit meghagytam neki: »ne merjen hozzám szólni az esküvőnk napjáig.«

— Ne beszélj! Hisz akkor te kegyetlenebb vagy egy Drásonál, ha ilyen megtarthatatlan föltételeket szabsz a vőlegényed elé a jegyben-járás napjaiban is: hogy ne is szólhassan ahoz, akit szeret, mikor már az övé! Tantalusi kin az te!

— Eh, nem tudsz te semmit!

— Nem szeret ez engem egy mákszemet sem.

— Látszik, ki akart most is a másikhoz figyelmes lenni!

— Gondolod? No, hát tudd meg: nem én voltam ott a mágnés, hanem te.

— Nem ismered őt, Zsófikám, azért véded. Ez egy szemtelen csapodár, a ki most is c-upán azért toladott közénk, hogy téged jobban szemügyre vegyen.

— Furcsa beszéd, mondhatom! De akkor meg minek megy hozzá, ha már előre is ilyen szép véleménynyel vagy eltelve felőle?

— Csak azért — mert nagyon szeretem.

— Szegény Giza, beh sajnáltam őt; annyival is inkább, mert ugy tetszett, csupán belelovagolta magát a rémítatásokba. És ha így folytatja továbbra is a feltékenységet, csakis saját magára vehet, ha a ferjét épen e székant viselettel hidegíti el magától.

— Másnap engem is bemutatnak Ödönnek. Én nem láttam semmi különösöt abban, hogy nekem teszi a szépet, mikor a Gizi durczasága szinte kihívta a tromfot. Valakivel csak kell beszédbbe ereszednie!

vezetne bennünket, akkor ellene küzdünk; de mi sohasem feledkezünk meg arról, hogy egyuttal magyar emberek is vagyunk, magyar nemzeti szempontból pedig elodázhatatlan szükség az egyházi politikai kérdések megoldása. E szempont mellett el kell törpülnie minden felekezeti érdekeknek.

Nem a zsidók, nem is a protestánsok, de magok a katólikusok veszik legtöbb hasznát a polgári házasságnak. A házasság szentségére vonatkozó mezev katólikus dogma sok jó katólikus embert tett már szerencsétlenné, vagy hitehagyottá. Azért tehát azon kath. honfitársaink, kik a klerikalizmus önző érdekeinek uszályhordozóivá váltak, egyenesen önmaguk alatt vágják a fát, saját boldogulásuk elé vetnek gátat, holott jól tudhatnák azt, hogy nem mind szentírás az, amit a papok beszélnek, mert a papok nem valami felsőbb lények, hanem csak közönséges gyarló emberek s ők is csak ugy tévedhetnek, mint más emberfia.

A harczból azonban, melyet a klerikalizmus indított meg oly tüzzel, mint hajdan a kereszties háborukat, minden harangozás és a »Magyar Állam imái daczára mégis a magyar állama fog kikerülni győzelmesen s e diadal eredménye a nemzeti egység és a felekezetek közötti béke lesz!

A nemzeti párt akciója. A nemzeti párt Horánszky Nándor elnöke alatt tartott szombati értekezletén tárgyalta a vallás-szabadságról, az izr. vallás recepcziójáról és a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatokat. Hozzászólottak Ságby Gyula, Apponyi Albert, Bethlen Gábor, Hodossy Imre, Ábrányi Kornél, Nagy István és még többen. Kötelező parthatározatot nem hoztak és az elnök kijelentte, hogy a párt többsége a két első javaslatot elfogadja, az utolsót azonban, eddigi állapontjához híven, elvetendőnek tartja. Ezek után Bethlen Gá or szólalt fel. Előnk tetszés mellett kifejtette, hogy a nemzeti pártnak letálapja sohase volt az egyházi politikai kérdés, hogy a kormány politikájának egyik főhibája éppen az, hogy a közvéleményt ilyen egyoldalúság felé terelte, és egyéb nagy nemzeti érdekeket elhanyagolt. Hogy tehát az ellenzéknek és különösen a nemzeti pártnak, a melyet

az egyházi politikai harcznak eredménye nem érint, legfőbb kötelessége a közügyemet ismét a »nemzeti« feladatok összessége felé fordítani és hogy ebből a czélból a parlamentben és a parlamenten kívül érélyes akcióra van szükség. A fölszólaló tehát a következő indítványt terjeszti elő:

A párt a parlamentben és a parlamenten kívül folytatandó érélyes akciójának előkészítésére és vezetésére állandó intéző bizottságot küld ki, melynek feladata a párt programjának alapján általános munkatervet kidolgozni és ezt, valamint az esetről-esetre szükségességeknek mutatózó javaslatait a párt elé terjeszteni.

Az értekezlet Ábrányi Kornél, Hodossy Imre, Horánszky Nándor, gr. Apponyi Albert, Bujanovics Sándor és Nagy István párttoló hozzászólása után ezt az indítványt egyhangulag magáévá tette és az intéző bizottságot a következő párttagokból alakította meg: Horánszky Nándor, Kovács Albert, Szentiványi Árpád, gr. Apponyi Albert, gr. Bethlen Gábor, Rudnyánszky Béla, Gullner Gyula, Hodossy Imre.

Ezzel az elnök az értekezletet bezárta.

BELFÖLD.

A két Ház vakációja. Az országgyűlés tárgyalásai, mint a »Budapesti Correspondenz« értesül, előreláthatólag hétfőn, július 2-án, legkésőbb kedden, jul. 3-án el lesznek halasztva, mivel nagyon valószínű s ellenzék körökben is elterjedt vélemény, hogy a képviselőház a jövő hét folyamán letárgyalja az ősz előtt még elintézendő javaslatokat, köztük azt is, a melyet a ker. miniszter hétfőn fog betérjeszteni a magyar folyambajozó társulatnak állami támogatásával leendő alapítása tárgyában és csütörtökön valószínűleg megválasztja a delegáció tagjait is, ugy, hogy a főrendház jul. 2-án, hétfőn, tárgyalhatja az összes hazaérkező képviselőházi nuncziókat s feltéve, hogy változatlanul elfogadja a képviselőházban letárgyal javaslatokat, az ülészak még az nap királyi kéziratral elhalasztatottá lesz. A két Ház alkalmasint csak szept. végén fog ismét összeülni.

A függ. és 48-as párt ma, hétfőn este 6 órákor értekezletet tart. Tárca: Az izr. vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslat.

KÜLFÖLD.

A szerb király elutazása. Belgrád, jun. 23. Sándor király ma reggel elutazott Konstantinápolyba. A királyi vonat elindulása előtt József kir. herczeg, a kit tegnap Zimonyba érkezésékor Sándor király nevében Pantelics tábornok és Misics őrnagy üdvözölt, külön vonaton a belgrádi pályaudvarra érke-

Tudom én jól, hogy ő engem sohsem is szeretett; bennem csupán a jó parthie- nézte.

... Ez a »jó parthie« kifejezés engem egész hazáig nem hagyott pihenni.

— Tehát én meg az a jobb parthie lennék csak? . . .

— Biz ott he vénezer forint, szép summa pénz! . . .

— És én az én koros nagynénémnek örökre fogadott lánya s végrendeletileg egyetlen örököse vagyok. . . .

— Gyapjus zsák volnék tehát, a kire alkuszna! . . .

— Előtem állt egy szempillantásig egész jövőm. . . .

Egy deli férfi, kibe a szegény leányka halálosan szerelmes — és kit a ledér férj nem néz többre a butorai közt egy pénzes szekrényél; akinek persze pusztán addig van valami értéke, míg nem üres. . . .

Oh mily ridegnek tűnt így fel előttem egyszerre ez az egész élet!

— Inkább vén leánynak maradni, mint idő előtt megvélni! . . .

Hiába próbáltam mentegeni Ödönt, a gyanu befészkelte magát egészen.

C-upán az elképzelése is dühbe hozott annak, hogy engem az a szépsegére kevely férfi, csak épen értékesebb árunk tekintetett annál, amelyikre már foglalót is adott — a gyürü-váltással.

És én olyan gyáva legyek, hogy pusztán egy férfi szemrevalóságáért adjam el magamat!

Eh, erről teljes bizonyossággal meg kell győződnöm előbb! . . .

Most még nehezebben vártam Ödönt szokott kijövetelét.

E kezd em előtte egész bizalmasan fesze-

KASZANYITZKY ENDRE
 ELŐBB KUHINKA I. K.
 DEBRECZEN, FŐPIACZ 1900.

Alattja pontos kiszolgálás és a legelőszöb árakban előrendelt árutámaszokból kivételkézi ideigzók-

Segélyző-kezet
 d. e. 10 órákor

ülésre
 el meghivatnak.

és elbírálása.
 e s annak alapján az viselők részére a fel-
 plásához 5 felszámoló
 sági tagok helyett új

es Lajos,
 n ö k.

észvényeire.
 00,000 frt alap-
atiója mel-
 meg, 1894. évi
 sárgaréz-, réz-,
 züzletek folyta-
sát a vállalat

ujjonnan kibom-
 nnel nyilvános

szvényenkint 10
 r részvénytársaság-

kicsérletetni.
 újabb részvényre
 folyó szelvényekkel
 esnek és a fennma-

l., 22., 23.,
dapesten, a
ten, Üllői-ut

Terencz s. k.
 nök.

zett, a hol Milán király foglalta és az udvari várterembe kíserte. A kir. herceg és Sándor király tisztelettelos rendkívül szíves jellegetű volt. Az osztrák-magyar követség személyzete díszben jelent meg a pályaudvaron. A kolera Oroszországban. Pétervárról jelentik, hogy a jun. 28-ig beérkezett hivatalos adatok szerint egy hét alatt Varsóban 15 koleramegbetegedés és 9 halálozás, a varsói kormányzóságban 45 betegedés, 21 halálozás, a pozsonyi kormányzóságban 30 betegedés, 17 halálozás, Podoliában 2 betegedés, 1 halálozás, Radomszokban 5 betegedés, 4 halálozás, Tuliszkiában 8 betegedés, 4 halálozás, Petroszkóban 1 betegedés, 1 halálozás történt.

Országgyűlés.

Gróf Desseffy Aurél indítványa, amely a nehaz Damokles kardjaként még ott lógott a főrendiház feje fölött és esetleg katasztrófával fenyegetett: a szombati ülésen is együtt tartotta még a főrendeket. S ha nem is voltak annyian, mint a nagy csata napján, de így is megtöltötték a piros padokat. Különben mindjárt az ülés elején kiült, hogy a gróf Desseffy Aurél halasztási indítványa főlegessé vált, mert a napirend előtt Wekerle Sándor miniszterelnök a munkarendre nézve maga is azt javasolta, hogy a főrendiház a nyári szünet előtt már csak a sommás eljárással kapcsolatos bélyegnovellát, az új műcsarnok építésének költségéről, a totalizátor megadotásáról és a söradó reformjáról szóló javaslatokat tárgyalja és a szeptember második felében összeülő delegáció tagjait válaszolja meg, elbeneden az egyházi politikai javaslatokat, az általános óhajnak megfelelően, halasztja el őszre.

A képviselőház valószínűleg már a napokban elimézi ezeket a javaslatokat a főrendiház ennélfogva szeptember végén, vagy legkésőbb október elején már abban a helyzetben lesz, hogy napirendre tűzheti.

A kormányzat ezt az előterjesztését a főrendek minden vita nélkül elfogadják s így az egyházi politikai javaslatokat tárgyalása az őszre marad.

A napirend értelmében ezután letárgyalják a nem állami jellegű tanintézetek alkalmazottainak nyugdíjazásáról, a közös függő adósság egy részének bevéltársáról és az Oroszországgal kötött kereskedelmi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat. A nem állami jellegű tanintézetek alkalmazottainak nyugdíjazásáról szóló törvényjavaslatnál Szász Károly reformatus püspök örömet fejezte ki, hogy az állam ezt a tartozást is leterítte és mikor a javaslatot általánosságban örömmel fogadta el, csak azt jelezte meg, hogy a részleteknél csekély módosítást fog benyújtani. S miután báró Eötvös Loránt kultuszminiszter a főrendek között is ismételte, amit a törvényhozás másk Házában már jelzett, hogy a kormány nem fog megállni a segítségvesztésnek a javaslatban kontemplált mértékénél, a főrendek a törvényjavaslatat általánosságban egyhangulag elfogadják.

A részleteknél is csak annyi módosítást ajánlott Szász Károly, hogy a nyugdíjalaphoz

Országgyűlés.

getni a jövőnk. Nagyott nézett, mikor apránként megtudta, hogy hisz' én nem egyedül unoka húga vagyok ám a nagynénnek; hogy ha valamikor a szeszélye ugy hozná, másikkokra is testálhatna a vagyonát. — Meg kell kötni a kezeit; rá kell iratni a birtokot a maga nevére. — Hova gondol? Hogy foszthatná meg ő saját magát a vagyonától meg életében? — Ha igazán leányként szereti magát, megteszi. — De milyen arczczal hozhatnám én ezt elő neki! Tudtára adjam, hogy én a pénzere áhitozom! — Oh, lehet annak módját ejteni, hogy szép szíben tűnjék fel a dolog. — En kijelenthetem, hogy ily lépést nem tennék meg soha. Inkább szegénynek maradok, miutsem halátlan legyek. — Ez csak olyan alszemérem a mai világban; ezzel végezze be a diskurzust. — Hanem ettől a naptól fogva elhizette volna, aki nem vak, hogy a nagynénit akarja elvinni, nem engem: ugy kurizált szegénynek. — No csak nyargalj azon a lovon, amit én alá adtam! — Ez idő alatt pedig én meginvitaltam hozzáuk valamennyi atyánkfiait. — Csak ennyit kellett írnom: »A néni óhajja már látni: — özlönlöttek, mint a darázsak az érett kőrtére; — még a negyedik vármegyéből is. — Hűh, azt az elképédest kellett von látni, amikor az én Ödönöm szemei előtt ez a sok szegény atyafi fogta körül a néni. — Valamennyi sopánkodott ütődött kinezésén, nyugalma'lan életsoran. — Igen! Azon! Kimondták nyiltan: Nincs, aki jól gond-ját viselné. — S meghivta kiki magához ha csak pár hónpra is; — vagy akár pár esztendőre, ha a néni jól fogja körükben találni mazát. — Meglátja, mint gondoznak öreg napjaiban! (Folyt. köv.)

Az amerikai kongresszus körében — mint a „M-g" értesül — mozgalom indult meg az iránt, hogy a törvényhozás tisztasága külön törvényes intézkedések által biztosítottassék. A kongresszus előtt már egy törvényjavaslat is fekszik, mely kimondatni célozza, hogy a törvényhozás tagjainak működésük alatt nem szabad részvényekkel és más értékpapirokkal spekulálniok, és nem szabad oly pénzintézetek tagjainak lenniök, a mely intézetek részvényekkel üzérkednek.

A törvényjavaslat benyújtására az szolgáltató közvetlen okot, hogy a parlament vizsgáló-bizottsága kiderítette, hogy a törvényhozás több tagja erősen spekulál czukorgyári részvényekre, a mikor a parlamentben a czukoradó-törvényjavaslatot tárgyalták és a mikor az illető képviselő szavazatától függött, hogy a czukoradó mily összegben állapítassék meg? Ez a mozgalom bizonyára nagy jelentőséggel bír és nem kis megfontolásra ad alkalmat a kontinentális államokban is. Mert nem arról van szó, hogy a törvényhozás tagjai a vállalkozásoktól eltöltassanak, azt nem is lehetne, de nem is volna szabad megátol-ni, hanem szó van arról, hogy a képviselői állás üzérkedésekre fel ne használhassák ez erről intézkedni bizony minden államban egyformán volna szükséges, mert kicsoda tekintélye van a törvényhozásnak, ha annak tagjai a legnagyobb börszpekulációba vannak belemertülve és bent a törvényhozás termében az ő szavazatuktól függ, hogy egyes értékpapirok milyen emelkedésben, vagy mily esésben részesüljenek.

Mondjuk csak pl. a konverziót. Azon kérdés, hogy történjék-e és mikor és mily pénzügyi körülmények között egy milliárd vagy félmilliárd állampapír konverziója s ez óriási kihátással van a pénzpiaczra, az egyes érték papirok emelkedésére vagy esésére. — Hogy ott vannak a szesz, sör, czukorgyári részvények, ezek esnek vagy emelkednek a szerint, a mint az illető termények adója leszállítottatik vagy felemeltetik, sőt a szerint, a mint az ellenörzés szigorubbá, vagy lazábbá tétetik. És mindez a törvényhozástól függ.

A törvényhozás tagjai közel állnak a kormányhoz, ismerik annak intencziót, sokszor benn vannak azokban a szakbizottságokban is, a melyekben nagyfontosságú részletek döntenek el és egyes kormány-intézkedések ini-cziáltnak. Elnökök, vagy előadó is az egyes bizottságokban, a törvényjavaslatok kezükön mennek keresztül, sokszor egy pont, egy szakasz, egy szó megváltoztatása vagy módosítása óriási kihátással van egy bizonyos, nem is sejtett irányban.

Kétségtelenül felhasználhatják ezt ügyes és lelkiismeretlen emberek üzérkedésre és meggazdagodásra. Hányan lettek már ezen a réven vagyonosok, sőt gazdagok. De nem az a kérdés, hogy tényleg felhasználhatik-e a törvényhozi állás ilyen célokra, hanem az, hogy meg lehet-e ilyen körülmények között örízni a parlamentnek külső tekintélyét és iránta a közönség becsületét és bizalmát?

Egyik-másik parlamentben a képviselők fele a börzén játszik, vagy tagja a legkülön-bözőbb részvénytársaságok igazgatóságának, felügyelőbizottságának, oly társaságoknak, a

melyek a kormányval sokszoros szerződéses viszonyban és nagy fizetési összeköttetésben állnak. A legtisztább és a legbecsületesebb életmód mellett is, ez nyugtalanságot és bizalmatlanságot kelt a közönség soraiában, a mely a törvényhozas tagjait minden érdektől és befolyástól mentesen kívánja látni.

De legyen csak egy nagy bérlet, a mely a kormánytól vagy jóváhagyásától függ, ez is elég arra, hogy lekössön sokakat, a kik esetleg azon bérlet által érdekelve vannak. De leköti nemcsak az illetőket, leköti összes hozzá-tartozóikat.

Ugy hogy lassankint egy óriási nagy érdeklény keletkezik, a mely iránt a közönség bizalma lassankint elvesz. Főleg nagy ez a baj oly államokban, a hol egyes pártok hosszú ideig vannak uralon a hol tehát a kormányzó párthoz való tartozás biztos és tartós fizetési spekulációknak tárgyat képezheti.

Kétségtelenül nehéz itt a helyes határo-nalat megvonni. Mert a tisztességes munka mindenkinek meg van engedve, legyen az illető képviselő, vagy nem. De ezen czim alatt nem szabad megengedni a visszaeseket, a melyeket a képviselői állással elkövetni lehet és meg kell övni még a látszatát is annak, hogy ezen állást üzérkedésekre lehet felhasználni.

Az amerikai kongresszus elé Allen szenátor által benyújtott törvényjavaslat ezt a célt a következőleg akarja megoldani: »A törvényhozas tagjainak működésük ideje alatt nem szabad részvényekkel birtol-ni, sem azokat venni és eladni, sem pedig valamely kereskedelmi kamara, tözsde, bank vagy más társaság tagjaiként szerepelni, melyek ily részvényekkel üzérkednek. E törvény áthágása esetén az illető a kongresszusból kirekesztetik.«

Nem kutatjuk, hogy ez a megoldás-e a leghelyesebb, de annyi bizonyos, hogy a törvényhozas tisztaságának megvédelmezésére egy vagy más irányban intézkedéseket tenni mindenütt szükséges volna.

TÖRVÉNYSZÉK.

A szatmári négyes-gyilkosság. Francz Pál és Uj Borbála többszörös gyilkosság és rabással vádítottak elleni bünyünyek végtárgyalása július 2-án veszi kezdetét s valószínűleg több napig tart el. A tárgyalás, tekintettel a közérdeklődésre és a törvénytisztemi terem szűk voltára, a »Vigadóban« lesz. A tárgyalást a törvénytisztek elnöke Möriz Lajos fogja vezetni.

Halálra ítélt igazgató. A kopony-hágai legfőbb törvénytisztek Möller Wilhelmánál, illetőleg Vilmost halálra ítélté. Az el ítélt mint egy kopenhágai gyermeknehelynek igazgató-
nöje az ápolására bizott gyermekek közül többeket meggyilkolt, miután előbb erkölcsösen cselekedeteket követett el rajtuk. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy Möller férfi.

HATÁRIDŐ-NAPTÁR.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Göncey egyesület Otthonában. Munka-tanítás a kézügyesítő egyesület iskolai műhelyében, szerdán és szombaton d. u. 3-5 óráig. Jun. 27. A debreczeni zenede közgyűlése délelőtt 11 ó. Jun. 28. Rendkívüli városi közgyűlés. D. e. 10 órákor. Jun. 30. Az István-malom munkásai önképző körének nyári táncvizigalma a Margit-fürdőben. Jul. 1. A munkás dalegylet dalesteleje a nagy-erdőn. Jul 7-én. Kaszás Gábor próba-bálja, a »Margit« fürdőben.

Ujdonságok.

A szabolcsi földosztók. Nemrégiben bejárta a hir a hazai sajtót, hogy a földmezővásárhelyi apostolnak Molnár József volt csendőrnek a tanai Szabolcsmegyében is kedvező talajra kelték és a helyzet ott is nemsokára olyan lesz, mint Hódmezővásárhelyen, a hol fitörésre került a do'og.

Szabolcsmegyét csakugyan elarasztozták azzal a hiszekegygyel, melyet fantasztikusan a volt csendőr gondolt ki és állított össze szocialista tanokból.

Sőt most már tovább is mentek a népmáitók. — Valóságos árverés-formát tartottak olyan földekre, melyeket Torontálmegyében fognak kiosztani szabolcsmegyeyi földmivesséknek is.

A két bujtogatót, Molnár Józsefet és Major Pált ugyan elfogták H.-Hádán, de ezzel a felkellett mozgalom meg korántsem csendesedett le, mert örökükbe más élmes népmáitók léptek, a kiket meg általában nem sikerült elfogni.

Szabolcsmegye hatóságához újabb hivalafalos értesítés érkezett hogy a Nyiregyházához közelkvő Gyu' és Paszabi-csucs nevű tanyakon delvidéki izgatok jártak és a népet kivandorlasra csábították. Ugy látszik, hogy az elégedetlen földműveseket a delvidének akarják összevonni, pedig már magában Hódmezővásárhelyen van vagy nyolcezzer elégtü-ltetlen ember.

A nyiregyházai rendőrség és csendőrség együttesen fogott a munkához és sikerült is a többi közül — fülön csipni egy népbu'dogító apostolt Jánosits Mihály személyében, a kit a járásbiróság börtönébe internáltak.

A lutrit eltörlik. Szörnyen leverő hirrel szolgálhatunk a lutris nének és a lottó szennyvedélyes hveinek. Leverőkhir ez nekik, mint az ultramontan'knak a polgári házasság diadala. A kis lutrit ugyanis, melynek különösen a szegényebb nép körében annyi áldozata van, elfogják törölni. A pénzügyminiszteriumban munkálat alatt állanak a lottó-jövedék reformjára, illetőleg az u. n. kis-lottónak más sorsjáték-nemmel való helyettesítésére vonatkozó előmondatokat. A reformra vonatkozó előterjesztés a közérdeket az önkormányzatok részéről egyidejűleg fog a képviselőház elé keleni.

Dalostély. A debreczeni munkás dalegylet 1894. évi július hó 1-én, vasnapra a nagyerdei »Dobos Pavillon« nagytermében Friedman József egyleti karnagy vezetésével a dal-és táncestélyt rendez, a következő műsorsorral:

- 1. »Szabadságdal« Hubertól.
- 2. »Muzsikának harangoznak« Lányitól.
- 3. »Buc-u« Riegertől.
- 4. »Pepitani« Geneetól.
- 5. »Bármerre jár« (Népdalegyveleg) Lányitól.

Kezdeté este 8 és 1/2 órákor. Beleptid személyenként 60 kr. Előre váltott jegyek 50 kr. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják; a szabadjegy két személyre érvényes. Fellőlizetésekközönneitel véletlenes és hirtáplag nyugtázatnak. Jegyek előre válthatók: Kurjan Gyula óras ütleteben (fopiacz), Zech József penztárnok urnál és este a penztárnál. Pártoló tagsági aláírást a penztár elfogad.

A dohánygyári munkások szombaton este tartották nyári táncvizigalmat a nagyerdei vígadóban. A mulatság, mely igen látogatott volt, a dohánygyár több tisztviselője is megjelent. A négyeseket 100-nál több pár tánczolta s a kedélyes mulatságnak csak reggel lett vége.

A Fröbel gyermekkert közgyűlése. Mint lapunkban már jelezteük, a debreczeni Fröbel gyermekkert egylet szombaton d. u. 3 órákor tartotta évi rendes közgyűlést. Felolvastott a választmány jelentése, mely a mult 1893 évi eredményeket tárja elénk. Statisztikai kimutatás szerint a gyermekkerthek az elmúlt évben volt összesen 226 növendéke, legtöbb volt júliusban (26) és legkevesebb decemberben. A tandíj bevétel 443 frtot tesz ki. A teljes kiadások levonása után maradt tiszta jövedelem 221 frt 88 kr. Az évi mérleg 15.877 frt 3 kr eredménnyel zárult. A val. jelentést a közgyűlés öröndetes tudomásul vette s ugy a választmányának, mint a számvizsgálóknak a felmentvényt közöndneitel megadja. Külön tárgyaltott ezután a val. jelentéshez csatolt javaslat egy övönöképző felállithatasa végett 10.000 frtos alapítvány tetele tárgyában. Beható vita után a javaslatot már elvben magévá teszi a közgyűlés és az alapítvány teteleknél közelebbi módzatai kidolgozásával megbizza Márton Imre, Kövy Lajos és Dr. Marton Kálmán egyleti tagokat. A megüresedett állások betöltése következett ezután. A lelnök lett: Vecsey Imrené, alelnök: Kövy Lajos, val. tagok: Steinfeld Mihályné, Tikos Istvánné és Kalocsa Roza, Számvizsgálókul megválasztatták: Poroszlaj László és Lovasz Janos. Ezzel a gyűlés véget ért.

Tíz éves találkozás. Megbiztatáshoz képest felhivott mint tanulóársain fígyelmét — kit a theológiai tanfolyamot D-brezsemben az 1884-ik évben velem együtt végeztek — miszerint 10 évre kitűzött találkozásunk ideje ez év szeptember 20-ikan leend; a mikor is írásba foglalt meggyezésünk szerint, ha az ur akarádjia és élünk, Debreczenben, az egy. ker. kis gyülesteremben d. e. 10 órákor fogunk összejönni. Megjelenésükül, valamint indokolt elmaradásuk felől sziveskedjenek engem idjben tudósítani. Mezőberény, 1894. június 14. Ilyy é s Endre, ev. ref. lelkész.

Buzgó rendőr. Betámit András a kapitány-sághoz: — Jelentem alásan, nem tartódik be a munkászünet. — Hol? — Egy toj. skereskedőnél. — Árul? — Nem! — Há? — Tojnak a tyukok.

Tűz elleni biztosítás. A beállott nyári évad folytán a magyar államvasutak Óhat-Debreczen B.-Sz.-mihályi osztály mernök-sége ártt a mezőrendőr-kapitány-sághoz, hogy intézkedjék az iránt s rendezze el, hogy a vasut menten, ideiglenesen is raktározandó gabona, szena stb. gyűlékony termények, a pályától legalább 60 méter előirt távoltságban eszköz-
lendő védő szalag felszántasa által biztosittassanak.

Fehér hulló. Az ispotályi ref. elemi fiúiskolában tanul ez idő szerint a mi derek szobrásunknak, Tóth Andrásnak a fia, ki ugy látszik, hogy apja gemáilitását örökölte, mert legyőzhetően áll versenytárai között az első helyen, ez előmenetel fölött érzett örömben Tóth András 10 koronát osztaltot ki az évszáró vizsgálat alkalmával ezen iskola legkiválóbb növendékei között, s ugyanakkor a ref. óvodába járó gyermekek részére 5 korona értékű játékszert vásároltatott szintén ilyenmó ajándékol. Ezáltal megbizonyította, hogy ő nem soval, de tettel tanügybarát, mert daczára szerény anyagi viszonyainak, most csak a mult évben tett adományozását ismételte, nagy örömmöt és versenyzést okozva gyermekek között s buzdító példát adva e gazdag polgártársainak. A méltó elismerést és dicséretet magában hordja a tett.

Az iparoskör táncvizigalma. A debreczeni iparoskör tegnap este tartotta meg nyári táncvizigalmát a Margit-fürdő dísztermében. Nagy számú, válogatott közönség jelent meg a mulatságon a mi nem is csoda, mert az iparoskör táncvizigalmi mindig a legjobb hirnévnek öröndteke. A négyeseket 80-90 pár tánczolta. A fesztélen mulatságnak csak a reggeli órák vetettek véget. Jelen voltak a mulatságon: gróf Degenfeld József, Márk End-

re, Stahl Géza, Körösi — A hölgyek néve: — Asszonyok: Mórné, Enderle József, Torók Lászlóné, Nagyné, Náday Rezsóné, Józsefné, Möriz An-Jobbágy Imrené, Har-Sándorné, Karolyi S-né, György Antalné, Gyulané, Szekeres A-Kozma Péterné, Imre-Józsefné, Telki Mátyá-
brian Istvánné, Nagy-Szathmáry Józsefné, Imrené, Müldner Gus-Veréb Lajosné, Molnár
L e a n y o k : —
Roza, Boldizsar Jolán-
Eszti, Nagy Roza, Erzsike, Sári Irma, Emma és Lila, Szal-Mariska, Katona Bertika, Bekéssy Juliska, Nyilas Juliska, Hortenzia, Szekeres A-Kozma Mariska, Imre-Möriz Roza, Dozsa, Madarász Mariska, Mzsika, Nyitranszky Gy-tó Juliska.

Munkásy. czial-demokrata párt-
küló gyűlése oly párl-
nap d. u. ismételték
pályaház mellett feki-
gyülelemmel és része-
rünk minden társada-
(a hirtáplai pletykázást-
at, veltük magunkna-
a gyűlés kitűzött gy-
már akkor játszó gy-
láttunk ott valakit, —
hogy mi történt. A ne-
telünk alatt azt hallot-
lést a rendőrség felos-
a történekről addig
ban megjelentek jese-
napgyűlés vezetői s
lést a polgármester ut-
ták össze, de a kikül-
gyülekezés közben ar-
les ne legyen megtart-
tartott, pedig csupán a
tartása fellet kellett
közben olyan kifejezes-
a munkások higgadsága-
Alig hogy megkezdődött
totta az elnököket és je-
bejelentése (a jóváhaz-
kezdetét vette: a ren-
be szoltolt s a szónok-
téseket tett, a szó el-
Több ízben történt ily
vezett látván, hogy ő-
mellett a gyűlés bekés-
ható: a rendőrtisztvé
felosztatták a gyűlési-
szegylit munkások
Elhatározták azonban
polgármester urhoz ko-
kerve a gyülekezési ko-
lasát. Hisszik, hogy ő-
Mert bámi vélemény-
szocial-demokraczia és
Magyarország szentesi
minden társulás, szabad-
nem itközük, szabad-
gyülekezés, mely a há-
tárgysorozatával együt-
szabad. Ez magyar áll-
kítól el nem veltető.
ily alkalommal me-
teendő öncs, mint a
arra, hogy törvény-el-
gyűlésen de hangozzák
gyűlésen pedig ne ren-
lésen nyilatkozatok ne
dörtisztviselő magartár-
tette a gyűlés megtart-
járás ellen tiltakozó
rátakat védjük (kik nem
delimünkre), hanem vé-
foguk mindig — a társ-
badságot, a mit, törvé-
lünk semmiféle hatóság-
megtörténhetett az, ho-
tegnap a rendőr-tisztá-
tot: akkor megtörté-
egy függetlenség párt-
lyozni! Nyugodtan vár-
nyeket, a vizsgálatot é-
nem adatik: a gyűle-
miatt egyenesen a belü-
kénytelének a munkás-
nem engedhető az, ho-
ben is ismétlődjenek
események!

A polgári
A debreczeni polgári
baton este nagyon si-
rendezett a »Margit«
idei táncmulatság küll-
telyen egy kevéssel sa-
távaly junalisnál. Fes-
hangulat jellemzte az
vendégülös liberális me-
raít „mellekelve“ hozz-
L. Nagy Bálintta, mint
jelenlévők kitűndően tá-

